

Cochraneov sustavni pregledni rad potvrđuje učinkovitost MoPaRu cjepiva protiv ospica, zaušnjaka i rubeole

Novi Cochraneovi dokazi objavljeni u Cochraneovoj knjižnici (*Cochrane Library*; <https://www.cochranelibrary.com>) otkrivaju da su cjepiva MoPaRu (engl. MMR), protiv ospica, zaušnjaka i rubeole te kombinacija s cjepivom protiv vodenih kozica (engl. MMRV i MMR+V) učinkovita i nisu povezana s autizmom.

Ospice, zaušnjaci, rubeola i vodene kozice zarazne su bolesti uzrokovane virusima. Najčešće se javljaju u djece i mladih i mogu dovesti do ozbiljnih stanja, invaliditeta i smrti. Ospice i dalje ostaju jedan od vodećih uzroka smrti djece diljem svijeta. Rubeola je također opasna za trudnice jer može uzrokovati pobačaj ili naštetiti plodu.

Mo-Pa-Ru (ospice, zaušnjaci, rubeola; engl. MMR) je trovalentno kombinirano cjepivo koje štiti od svih triju zaraznih bolesti.

Također, postoji mogućnost cijepjenja i protiv vodenih kozica (varičela, čiji je uzročnik Varicella-Zoster virus) korištenjem kombiniranog cjepiva 4u1, koje objedinjuje cjepivo protiv ospica, zaušnjaka, rubeole s onim protiv vodenih kozica (engl. MMRV). Ova kombinacija cjepiva može se dati i u dvjema odvojenim formulacijama, kroz istovremeno davanje cjepiva protiv ospica, zaušnjaka, rubeole/crljenke i cjepiva protiv vodenih kozica (engl. MMR+V).

Napomena: U Hrvatskoj nije obavezno cijepjenje protiv vodenih kozica/varičela. U svijetu se ono sve više preporučuje.

Vodeći autor ovog istraživanja, dr. Carlo di Pietrantonj iz talijanske regionalne epidemiološke jedinice SeREMI, otkriva sljedeće: „Htjeli smo ispitati učinkovitost, sigurnost te kratkoročne i dugoročne štetne posljedice u djece cijepjene Mo-Pa-Ru cjepivom. Od ukupno 138 kliničkih istraživanja (randomiziranih i nerandomiziranih kontroliranih pokusa), uključenih u ovaj sustavni pregled, u 51 studiji (10 milijuna djece) analizirana je učinkovitost cjepiva u sprječavanju bolesti, dok je 867 studija (13 milijuna djece) procjenjivalo štetne učinke cijepjenja.“

Što se tiče učinkovitosti, sustavni pregled je pronašao sljedeće:

- **Ospice:** jedna doza cjepiva pokazuje 95%-tnu učinkovitost u sprječavanju **ospica**. Na temelju analize podataka u ovom sustavnom pregledu, broj slučajeva spustio bi se sa 7% u necijepjene djece na manje od 0.5% u djece koja su dobila jednu dozu cjepiva. Nakon dviju doza (ponovljeno ili tzv. „booster“ cjepivo), učinkovitost je bila slična, oko 96%.
- **Zaušnjaci:** jedna doza cjepiva osigurava 72% učinkovitost u sprječavanju **zaušnjaka** i raste na 86% nakon dviju doza. Na temelju analize podataka uočeno je kako bi se broj slučajeva spustio sa 7.4% u necijepjene djece na 1% u djece cijepjene dvjema dozama.

Rezultati za **rubeolu** i **vodene kozice** također pokazuju da su cjepiva djelotvorna. Uočena je 89%-tna učinkovitost u sprječavanju rubeole već nakon jedne doze, a jedna studija otkriva kako je i nakon 10 godina cjepivo koje kombinira MoPaRu i varicella cjepivo (4 u 1) imalo 95%-tnu učinkovitost u sprječavanju vodenih kozica. U slučaju izloženosti virusu varičela, zarazilo bi se 5 od 100 cijepljene djece.

„Što se tiče sigurnosti, znamo iz prethodnih studija da rizik koji predstavljaju ove bolesti daleko nadmašuje onaj od cjepiva“, ističe dr. Di Pietrantonj: „U ovom sustavnom pregledu htjeli smo istražiti dokaze o specifičnim štetnim učincima koji se povezuju s ovim cjepivima u javnim raspravama, često bez snažnoga uporišta u znanstvenim dokazima.“

U vezi s kontroverzama koje proizlaze iz pogrešnih tvrdnji, a koje povezuju cijepljenje s autizmom, sustavni pregled sažima dokaze iz dviju studija s ukupno 1,194,764 djece. Dijagnosticirani slučajevi autizma bili su slični u skupini djece koja su cijepljena i one koja nisu. Procijenjeno je da na svakih 100.000 necijepljene djece, očekujemo naći 451 dijagnosticiran slučaj autizma, dok na svakih 100.000 cijepljene djece, očekujemo 419 dijagnosticirana slučaja autizma.

Dvije dodatne studije s 1.071.088 djece nisu našle dokaze o bilo kakvoj povezanosti između MMR cjepiva i encefalitisa, upalne bolesti crijeva, Crohnove bolesti, usporenog kognitivnoga razvoja, tipa 1 dijabetesa, astme, dermatitisa/ekcema, alergija, leukemije, multiple skleroze, poremećaja hoda ili bakterijskih i virusnih upala.

„Pouzdanost dokaza za Mo-Pa-Ru cjepivo ocijenili smo umjerenom“, kažu koautori. “Iako studije nisu randomizirani kontrolirani pokusi, uočeni učinci su veliki. Kvaliteta dokaza za varicella cjepivo proizlaze iz jednoga randomiziranoga kontroliranoga pokusa i ocijenjena je visokom“, kaže Di Pietrantonj.

„Sveukupno, smatramo da dostupni dokazi o sigurnosti i učinkovitosti Mo-Pa-Ru cjepiva i cjepiva za vodene kozice podupiru njihovu upotrebu za masovnu imunizaciju. Kampanje s ciljem globalnog iskorjenjivanja ovih bolesti trebaju pratiti epidemiološke i socioekonomske pokazatelje u različitim zemljama, kao i kapacitete za postizanje visoke procijepljenosti. Potrebni su dodatni dokazi o tome može li zaštitni učinak Mo-Pa-Ru cjepiva samog ili onog u kombinaciji s cjepivom za vodene kozice oslabjeti od vremena cijepljenja“ - zaključili su autori.

Punom tekstu sustavnoga pregleda o ovome cjepivu možete pristupiti na sljedećoj poveznici:

Di Pietrantonj C, Rivetti A, Marchione P, Debalini MG, Demicheli V. Vaccines for measles, mumps, rubella, and varicella in children. *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2020, Issue 4. Art. No.: CD004407. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD004407.pub4>

Poveznicu na mrežne stranice Hrvatskoga Cochranea možete pronaći ovdje, zajedno s drugim informacijama o dokazima u medicini i odgovorima na različita pitanja za stručnjake i laike:

<https://croatia.cochrane.org/hr;>

<https://www.facebook.com/Cochrane-zdravlje-163424700478175/>

Cochraneovi sustavni pregledni radovi objavljeni u Cochraneovoj knjižnici (Cochrane Library) uzimaju u obzir rezultate više različitih istraživanja te spajaju sve njihove rezultate zajedno i tako donose zaključak o nekome pitanju. Na taj način transparentno i kritično sagledava se sve što se o toj temi zna i smanjuje šansa za pristranost i nepreciznost u procjenama.

S obzirom na to da je pitanje cjepiva (a pogotovo ovoga!) važno i aktualno zbog rastućih sumnji oko povezanosti cjepiva s autizmom, ovakvo istraživanje važno je da ponovi i očvrstne dosadašnje spoznaje o njegovoj sigurnosti i korisnosti.

Hrvatski Cochrane